

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 243/06-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. augusta 2006 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Š., B., zastúpenej advokátom JUDr. M. Š., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 a čl. 40 ods. 6 Listiny základných práv a slobôd a základného práva na súdne konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, to všetko v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. Eb/1148/94 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Š., a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. júla 2006 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Š., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. M. Š., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 a čl. 40 ods. 6 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a základného práva na súdne konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48. ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny,

to všetko v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Eb/1148/94.

Sťažovateľka žiada vydat' nálež, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a listiny, a to jednak nečinnosťou okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Eb/1148/94, ako aj jeho uznesením sp. zn. Eb/1148/94 z 24. apríla 2006. Ďalej požaduje priznanie finančného zadosťučinenia v sume 200 000 Sk a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 20 000 Sk.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka 28. novembra 1994 podala návrh na výkon rozhodnutia prikázaním pohľadávky z účtu povinného v peňažnom ústave, ako aj predajom jeho hnutelných vecí. V roku 1995 na základe výzvy okresného súdu oznámila číslo účtu povinného v peňažnom ústave. Okrem tejto výzvy okresný súd v danej veci až do konca roku 2004 vôbec nekonal. Dňa 11. októbra 2004 okresný súd urgoval sťažovateľku, aby oznámila rodné číslo povinného, ako aj to, aký spôsob výkonu rozhodnutia navrhuje, hoci spôsob výkonu rozhodnutia sťažovateľka navrhla ešte v roku 1994. Sťažovateľka oznámila, že prístup k rodnému číslu povinného nemá a žiadala, aby si okresný súd tento údaj vyžiadal sám a aby vyzval povinného urobiť vyhlásenie o svojom majetku. Podľa názoru sťažovateľky bol okresný súd až na uvedené výnimky nečinný, čo malo za následok, že nedošlo ku uspokojeniu vymáhanej pohľadávky v sume 378 976 Sk. Ak by bol okresný súd vykonal viac úkonov, mohlo dôjsť k vymoženiu pohľadávky sťažovateľky. Okresný súd však sťažovateľke neoznámil, že výkon rozhodnutia prikázaním pohľadávky z účtu povinného nebolo možné vykonať pre nedostatok finančných prostriedkov na ňom. Sťažovateľka predpokladá, že okresný súd vo veci vôbec nekonal, lebo v jeho spise sp. zn. Eb/1148/94 sa nenachádza žiaden doklad o vykonanom úkone. Postupom okresného súdu došlo k zmareniu akéhokoľvek prístupu k údajom o povinnom, a to vzhľadom na uplynulý čas. Preto sa sťažovateľka nemohla ani úspešne pokúsiť o exekúciu prostredníctvom súdneho exekútora. Sťažovateľke preto vznikla nečinnosťou okresného súdu, resp. jeho zbytočnými priet'ahmi škoda vo výške vymáhanej pohľadávky a vynaložených trov konania. Zároveň tým došlo aj k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny. Uznesením okresného súdu sp. zn. Eb/1148/94 z 24. apríla 2006, ktoré bolo

právnemu zástupcovi sťažovateľky doručené 15. mája 2006, okresný súd konanie o výkon rozhodnutia zastavil s tým, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania. Stalo sa tak postupom podľa § 372m ods. 1, 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku. Týmto uznesením bol podľa sťažovateľky porušený princíp právnej istoty ako súčasť právneho štátu. Keďže sťažovateľka ešte 28. novembra 1994 včas uplatnila na základe právoplatného a vykonateľného exekučného titulu svoje právo na nútený výkon rozhodnutia prostredníctvom príslušného súdu, nie je v súlade s ústavou novelizované ustanovenie § 372m Občianskeho súdneho poriadku, ktorým sa presunula kompetencia konať vo veciach výkonu rozhodnutia zo všeobecných súdov na súdnych exekútorov podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučného poriadku (ďalej len „Exekučný poriadok“), pričom však boli uložené oprávneným (v danom prípade sťažovateľke) také povinnosti, ktoré neštandardným spôsobom viedli k zastaveniu výkonu rozhodnutia. Ak by bol zákonodarca prihliadol na princíp právnej istoty, musel by zachovať všetky procesné práva a povinnosti účastníkov konania o výkon rozhodnutia, ktoré už raz boli nadobudnuté. Dalo by sa to dosiahnuť tým, že každé konanie o výkon rozhodnutia by bolo priamo zo zákona prenesené do právomoci súdnych exekútorov. V rozpore s týmto princípom však ustanovením § 372m Občianskeho súdneho poriadku uložilo sa oprávneným opätovne uplatňovať práva, ktoré už raz v súlade s platným právnym poriadkom boli uplatnené. Možno preto konštatovať, že uložením povinnosti sťažovateľke podať nový návrh na vykonanie exekúcie došlo k porušeniu zásad právneho štátu, ale aj k odňatiu práva na súdnu ochranu. Bolo chybou, keď okresný súd nevyužil svoje oprávnenie prerušiť konanie a podať návrh ústavnému súdu na vyslovenie nesúlady ustanovenia § 372m Občianskeho súdneho poriadku s ústavou. Pritom toto ustanovenie treba považovať za retroaktívne s účinkami pravej retroaktivity, ktorá je neprípustná.

Z uznesenia okresného súdu sp. zn. Eb/1148/94 z 24. apríla 2006 vyplýva, že okresný súd konanie o výkon rozhodnutia zastavil. Poukázal pritom na ustanovenie § 372m ods. 1, 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku. Dospel k záveru, že sťažovateľka v lehote šiestich mesiacov od nadobudnutia účinnosti § 372m Občianskeho súdneho poriadku, teda od 1. septembra 2005 nepodala návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku,

a preto okresný súd konanie zastavil v zmysle § 372m ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by

mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05).

Ústavný súd podľa svojej štandardnej judikatúry pri namietanom porušení ústavou zaručeného práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma, či vec bola právoplatne skončená skôr, ako sa navrhovateľ (sťažovateľ) domáhal ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, pretože ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tomto čase ešte trvalo (napr. I. ÚS 34/99, II. ÚS 32/00), pretože účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Odstránenie stavu právnej neistoty sa dosiahne až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95, I. ÚS 10/98, II. ÚS 32/00).

Sťažnosť je potrebné považovať za zjavne neopodstatnenú.

Pokiaľ sťažovateľka namieta porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny na tom základe, že okresný súd bol počas asi desiatich rokov celkom nečinný, treba uviesť, že právoplatným uznesením z 24. apríla 2006 bola už vec ukončená zastavením konania o výkon rozhodnutia. Skončením konania sa ukončil aj stav neistoty ohľadom vymáhaných práv sťažovateľky. Preto už neprichádza do úvahy porušenie práva na súdne konanie bez zbytočných prietáhov. Navyše treba tiež uviesť, že sťažovateľka nepredložila dôkaz o tom, že by sa bola sťažovala u predsedu okresného súdu na prietahy v konaní.

Keďže ústavný súd zistil, že súdne konanie bolo právoplatne skončené ešte pred podaním sťažnosti na ústavný súd, bolo potrebné túto časť sťažnosti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Vo vzťahu k námietke sťažovateľky týkajúcej sa porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1, resp. čl. 40 ods. 6 listiny,

to všetko v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, treba predovšetkým konštatovať, že sťažovateľka netvrdí na adresu okresného súdu, že by uznesenie okresného súdu sp. zn. Eb/1148/94 z 24. apríla 2006 bolo v rozpore s ustanovením § 372m Občianskeho súdneho poriadku. Podľa názoru sťažovateľky samotné zákonné ustanovenie je v nesúlade s označenými článkami ústavy a listiny, a preto podľa názoru sťažovateľky mal okresný súd konanie o výkone rozhodnutia prerušiť a podať návrh ústavnému súdu na skúmanie súladu tohto ustanovenia s ústavou, resp. listinou tak, aby toto ustanovenie na základe nálezu ústavného súdu nemusel aplikovať.

Podľa § 372m ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v konaniach o výkon rozhodnutia začatých do 31. augusta 2005 musí oprávnený podať do šiestich mesiacov od účinnosti tohto zákona návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona a zároveň v tejto lehote oznámiť podanie návrhu na vykonanie exekúcie súdu, ktorý viedol výkon rozhodnutia.

Podľa § 372m ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku ak oprávnený oznámi súdu, že podal návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, súd postúpi vec zvolenému exekútorovi spolu s písomným poverením na vykonanie exekúcie. Účinky pôvodného návrhu na výkon rozhodnutia, ako aj procesné úkony súdu, z ktorých vyplývajú obmedzenia pre účastníkov konania, zostávajú zachované. Právoplatné uznesenie súdu o nariadení výkonu rozhodnutia má účinky právoplatného upovedomenia o začatí exekúcie podľa osobitného predpisu.

Podľa § 372m ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku ak oprávnený neoznámi súdu, že podal návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, súd konanie o výkon rozhodnutia zastaví. Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok. Súd neprizná oprávnenému v tomto prípade právo na náhradu trov konania.

Ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu bol v plnom súlade s citovaným zákonným ustanovením, pretože konanie o výkon rozhodnutia bolo zastavené po uplynutí zákonnej šesťmesačnej lehoty za situácie, keď sťažovateľka bola nečinná a návrh na

vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku nepodala. Toto zákonné ustanovenie nijaký iný postup z hľadiska okresného súdu neumožňovalo.

Okresnému súdu nemožno vyčítať, že nevyužil svoje právo prerušiť konanie o výkon rozhodnutia a podať na ústavnom súde návrh na skúmanie súladu § 372m Občianskeho súdneho poriadku s ústavou a listinou. Takýto postup je totiž fakultatívnym oprávnením všeobecného súdu a je iba vecou jeho uváženia, či ho využije.

Navyše treba uviesť, že v rámci konania o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy nie je v právomoci senátu ústavného súdu rozhodovať o súlade zákona s ústavou, resp. s listinou. Takúto právomoc má iba plénum ústavného súdu, a to iba v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy. Navrhovateľmi v takomto konaní však môže byť v zmysle čl. 130 ods. 1 písm. a) až f) ústavy iba najmenej pätina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, prezident Slovenskej republiky, vláda Slovenskej republiky, súd, generálny prokurátor a verejný ochranca práv. Sťažovateľka teda nie je oprávnená na podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti treba aj túto časť sťažnosti považovať za zjavne neopodstatnenú.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. augusta 2006